

Transkribering: BAKOM BOKHYLLAN Podd #4 – Skriva akademiskt

-Bakom bokhyllan.

Anslag, blandade röster:

-Nu är det universitetet och här ska det vara akademiskt, det ska vara korrekt. Allting ska vara jättefint skrivet.

-Ett sätt att tänka på en kurs behöver inte vara någonting som värdesätts på en annan kurs. Så komplicerat är livet så komplicerat är definitivt den akademiska världen.

- Viktigt att inte tänka, att så länge det är krångligt det bra för så länge det krångligt är det inte bra.

Musik

Pgm-ledare:

Tenta, paper, inlämningsuppgift uppsats. Ja, så här i oktober är det många som nyligen lämnat in terminens första skrivuppgifter. För vissa är det kanske första skrivna akademiska uppgiften i hela livet. Vad ska man tänka på när man skriver akademiskt? Hur ska man förstå uppgifterna? Hur vet man vad läraren vill ha? Vad ska man göra om man inte förstår? Vi ska i det här avsnittet av Bakom bokhyllan åter få träffa John Risenfält från Studie- och språkverkstaden.

Universitetslektor Daniel Ritter berättar utifrån sin synvinkel om hur han konstruerar tentor och vad han förväntar sig av sina studenter.

Men först ska vi träffa förstagångsstudenten, Calle, som kommer direkt från gymnasiet.

Julia Milder har träffat honom i Kista där han studerar på DSV, Institutionen för data- och systemvetenskap.

Carl Gustafsson:

Jag heter Carl Gustafsson, Calle. Jag läser inom dataprogrammet i datavetenskap. Jag älskar programmering. Jag hittade programmering väldigt tidigt och jag bestämde mig snabbt i gymnasiet att jag ska gå programmering. Bli programmerare. Så det kändes ganska naturligt.

Reporter:

När det gäller då inlämningsuppgifter och sådant där. Har ni haft någon sån hittills?

Carl Gustafsson:

Ja, vi hade två inlämningar förra fredagen och inom delkursen människa-dator-interaktion. Det handlade om lite designbegrepp och sådant. Det var en gruppinlämning så vi var fyra personer som skrev på den här.

Det gick bra. Det var väldigt stressigt mot slutet. Det stod att vi skulle vara klar med fem sidor. Vi fick ned det snarare till 20 sidor.

Man vet aldrig hur bra det ska vara och så man blir väldigt nervös eftersom vi inte fått sådant här rättat innan.

Hur hårda de är på svenskan och sådär.

Pgm-ledare:

Någon som vet hur man ska skriva akademiskt är John Risenfält som jobbar på Studie- och språkverkstaden på Stockholms universitet. Han har hunnit byta efternamn sedan vi spelade in vårt förra avsnitt. I det kunde du lyssna på hans tips om studieteknik och hur man ska göra för att lyckas med själv läsandet. När det kommer till skrivandet har han också tips.

John Risenfält:

Jag tycker att det viktigaste är att man ser till att man har förstått instruktionerna. Det är någonting som jag och mina kollegor trycker väldigt mycket på. Att det kan vara så att man tror att man har förstått och så skriver man allting som kanske i sig är bra men det var inte det som efterfrågades och då kan det faktiskt vara så att man inte får godkänt. Så att just se till att man förstår instruktionerna och att man då också ser till att man gör allting som man förväntas göra.

Också hålla sig innanför ramarna. Skriv inte för lite och skriv inte för mycket glöm inte använda den litteraturen som du måste använda. Så sammanfattningsvis håll dig inom ramarna, skulle jag säga.

Pgm-ledare:

Ja, att förstå instruktionerna är så klart viktigt men det ibland lättare sagt än gjort.

Det finns en mängd olika ord och frågor som kräver att man tar sig an uppgiften på olika sätt.

Hur vet man då vad läraren menar och hur ska man lösa uppgiften?

John Risenfält:

Det finns ju väldigt många olika.

Indikerar vad man ska göra en fråga. Redogöra är som sagt vanligt.

Man skulle skriva någonting, jämföra är vanligt. Teori kanske. Analysera är vanligt.

Kanske argumentera för och emot någonting. Vrida och vända på någonting.

Men, det där är problemet också med de här orden är att de kan betyda lite olika saker i olika sammanhang och lärare använder inte alltid de här orden på precis samma sätt.

De kan skriva att de vill ha någonting specifikt, de vill ha en jämförelse men de kanske också vill ha en diskussion lite sådär implicit. Är man ny student och kommer direkt från gymnasiet det kan vara väldigt svårt att läsa det här för att det står inte. Då behöver man titta på

för där får man förvänta sig att man ska göra.

Där kan man se, jaha det krävdes en.

Trailer:

Bakom bokhyllan, allt utom boktips.

Daniel Ritter:

Daniel Ritter heter jag och är rektor på Sociologiska institutionen. Om studenten har missförstått vad jag menade med frågan det kan ju såklart hända, men ändå på något sätt har besvarat frågan så som de själva förstått den på ett sätt som visar att de uppnått lärandemålen. Det är väl osannolikt att de skulle få högsta betyg på tentan men behöver absolut inte bli ett underkänt betyg. Jag utformar mina tentor så att studenten har ganska mycket frihet när det gäller att tolka vad jag har menat och vad som kan menas med de begrepp och idéer som vill åt med tentan.

Pgm-ledare:

När man skapar en tenta, hur resonerar man då? Funderar man liksom på att det ska vara polisuppgifter, att nu ska vi ta reda på om studenten har läst eller det resonemanget eller vad är det liksom. Hur tänker man just när man ställer frågorna?

Daniel Ritter:

För mig så är det viktigt att utgå ifrån lärandemålen på kursen. Att ha tydligt i mitt eget huvud vad studenterna förväntas ta med sig efter att de genomgått kursen. Och så bygger jag tentan utifrån det. I mitt eget fall så handlar det ganska mycket om förmågan att analysera, förmågan att applicera det som man har lärt sig på kursen. Jag använder mig av hemtentor i stort sett uteslutande. Tanken bakom det är att en hemtenta blir på något sätt en ytterligare möjlighet för studenterna att lära sig någonting. För mig är det inte så viktigt vilket sätt studenten tar till sig informationen så länge som studenten tar till sig den information som de behöver kunna. Så tanken är att med en hemtenta och i mitt fall får man

ganska lång tid på sig, en hel vecka. Så har man möjlighet att än en gång gå in på djupet om det material som vi har gått igenom på kursen och på så sätt få en djupare förståelse för kursinnehållet.

Reporter:

Vad var svårast med den här första liksom inlämningsuppgiften, de första inlämningsuppgifterna?

Carl Gustafsson:

Att arbeta i grupp var i och för sig en svårighetsgrej, men det har man ändå jobbat innan. Alltså hela tiden i gymnasiet och högskolan och så vidare.

Jag skulle säga att det svårare är ju snarare förväntningarna. Vad som förväntas ut av universitetet för, att det låter väldigt läskigt att nu är det universitetet, här ska det vara akademiskt, korrekt. Allting ska vara jättefint skrivet och så vidare.

En viss press på mig där är liksom.

De har inte bedömt oss än. Väntar och se.

Pgm-ledare:

Ja, det är nog många som tycker att akademiskt språk känns lite invecklat och krångligt. Vad säger John på Studie- och språkverkstaden?

John Risenfält:

Många krånglar till det lite onödigt för att de tänkte att det ska vara så, men det handlar igen om att vara så tydligt som möjligt och sedan är det såklart så att man kan inte använda samma språk som man gör i sociala medier. Utan man måste veta vad det är man bör gå in på detaljer och precisera och när man behöver använda specifika ämnesspecifika termer kanske för någonting. För det är också så att man skriver en text måste man fundera på mottagare. Och när man skriver på universitetet så är det kanske mer studenter eller lärare eller andra forskare som är mottagaren. Då kan man förvänta sig att de har gemeneman har.

Men, det är viktigt att inte hamna i det där att man skriver krångligt för att man tänker att det är det som är bra.

Utän man ska vara tydlig och det innebär ibland att man behöver använda ämnesspecifika termer. Man behöver vara väl väldigt precis i vissa sammanhang.

Det kanske kan upplevas som krångligt för en person som inte är så insatt.

Men

Viktigt att inte tänka, att så länge det krångligt är det bra, för så länge det är krångligt är det inte bra. Faktiskt, utan det är återigen den där tydligheten som man vill åt.

Pgm-ledare:

Ett annat sätt att krångla till det för sig är att skriva för långt och för grunt. När jag träffar Daniel Ritter på ett café på campus lyfter han fram det som det vanligaste misstaget när han rättar tentor.

Han säger att det är viktigt att kunna sålla bland informationen att bara använda det som är relevant. Om man verkligen vill lyckas med sin skrivuppgift då ska man dessutom vara konstruktiv och inte bara använda och utmana tidigare forskning utan även komma med egna idéer.

Daniel Ritter:

Det vanligaste misstaget är väl att man kanske på något sätt är van vid hur det gick till på gymnasiet och så vill man spotta ur sig så mycket information som möjligt. Det jag försöker få studenten att förstå det är att en viktig del av akademiskt tänkande är att kunna urskilja det som är viktigt och det som är relevant från det som inte är det. Så det vanligaste är att man i någon typ av förhoppning om att jag ska på något sätt imponera av att man får mer så mycket som möjligt väljer att ytligt diskutera en mängd olika koncept i stället för att fokusera på det som kanske är viktigt förhålla sig till i förhållande till frågeställningen på tentan. Så det är väl det vanligaste misstaget och för mig ett mycket allvarligare misstag än att kanske missförstå något begrepp här och där. Det är sådant som händer, det kan jag ha overseende med. Men just den här förmågan att kunna förstå material på en såpass djup nivå att man kan inse om det är applicerbart eller inte. Det är ganska vanligt misstag att man inte lyckas med det. Det är väldigt enkelt att ha någon typ av negativ inställning till existerande kunskap och försöka hitta hål i existerande begrepp eller existerande forskning. Det som är lite mer invecklat och det som är så mycket mer konstruktivt och användbart det om man kan istället använda sig av tillkortakommanden i olika idéer för att sen bygga på dem och komma med något nytt, någonting som kan ta oss vidare. Jag vill inte att studenterna bara ska vara kritiskt inställda på det sättet att man är negativ och ifrågasättande utan att man istället försöker komma med någon typ av lösning som kan gynna oss alla i det långa loppet. Det är det jag helst av allt vill se i tentorna och det ligger på ganska hög nivå. Det är ingenting som jag förväntar mig att alla studenter efter en delkurs ska ha fått med sig, men jag vill ändå att liksom vi ska vara på väg åt det hållet, så tänker jag.

Reporter:

Men, säg att du hade behövt fråga någon omkring den här inlämningsuppgiften vart hade du vänt dig då?

Carl Gustafsson:

Vi har haft några handledningstimmar vissa dagar. Så så kan man gå in på en hemsida och

skriva upp sig på ett handledningsschema och då kommer det en person som på något sätt är kopplad till den här kursen som man kan ställa frågor till.

Så det måste inte vara en föreläsare utan det kan vara någon annan också som jag har förstått det och dem kan man fråga om hjälp.

Vi gjorde det flera gånger för att vi var osäkra på många saker och ibland så hjälpte det inte alltid för att föreläsarna säger lite olika saker och det var ju något begrepp som någon person kom och sa som gjorde det väldigt mycket mer förvirrande. Som gav oss en annan beskrivning på det.

Vissa säger att man ska göra på det här sättet och inte. Man måste liksom lite filtrera bort vad det är de vill ha och inte. Kan vara ganska svårt att veta.

Musik

John Risenfält:

Det akademiska skrivandet förväntas man ha med sig när man kommer hit.

Men det är ganska många som inte har det. Då behöver man göra det synligt vad det innebär och

ja

Lärarna kanske inte har tid eller känner att det är deras uppgift att göra det för dem.

Förväntar sig att de ska ha med sig det. Så då finns ju Studie- och språkverkstan som en väldigt bra resurs.

Om man känner att man inte alls riktigt vet vad det innebär eller hur man ska göra då är det allra bäst att skicka in någonting till oss som man jobbar med just nu eller har skrivit tidigare så kan vi säga, men här är det för informellt eftersom du skriver det här. Om du skriver på det sättet så uppfattas texten så här.

Så det är nog det allra bästa.

Pgm-ledare:

Hör alltså av dig till John Risenfält och hans kollegor på Studie- och språkverkstan om du vill få mer hjälp med ditt akademiska skrivande.

Vi avslutar med ett par sista tips från Daniel Ritter om hur man ska lyckas med sitt akademiska skrivande.

Daniel Ritter:

Det som är viktigt som är tillkännagivande på något sätt för ett akademiskt tänkande det är

just flexibilitet. Att inte låsa sig fast i ett sätt att tänka. Ett sätt att tänka om fakta, ett sätt att tänka om kunskap, om information och så vidare. Jag försöker alltid påpeka för studenterna att bara för att man läst någon även om författare är känd så betyder det inte att det är sant på det viset, utan att man hela tiden förhåller sig utmanande till den information som man kommer i kontakt med. Och det gäller även de föreläsningar som jag håller. Jag vill att de ska utmana mig. Och jag vill att de ska ha ett öppet förhållningssätt även på en tenta. Så att på något sätt försöka komma undan idén om att det finns ett sätt att lyckas på universitetet, ett sätt som man ska tänka på. Så ska man ta till sig det och på något artificiellt sätt göra det till sin egen tankebana. Det ska man kanske försöka släppa och inse att det är okej att ett sätt att tänka på en kurs behöver inte vara någonting som värdesätts på en annan kurs. Så komplicerat är livet. Så komplicerat är definitivt den akademiska världen. Så att ju fortare man kan komma undan och släppa tanken på att det finns en ett tankesätt en sanning ett sätt att lyckas. När man har släppt det är man på ganska god väg. Det låter ganska svårt tycker jag. Ja, men det är väl ingen som har sagt att det ska vara enkelt. Det finns ingen absolut sanning när det gäller det eller något på universitetet. Det är invecklat. Det är svårt men jag tänker mig att det kan vara nyttigt ibland för studenter att acceptera och t.o.m. bejaka att det är ganska komplext att läsa, att utbilda sig på högre nivå och att det är okej att det är jobbigt och invecklat. Det behöver inte vara någon nackdel.

Pgm-ledare:

Du har lyssnat på fjärde avsnittet av Stockholms universitetsbiblioteks podd Bakom bokhyllan. Vi som jobbar med programmet är Julia Milder, Urban Göransson och jag Karl Edqvist. Kontaktuppgifter och mer information om programmet hittar du på su.se/bibliotek/bakombokhyllan. Programsignaturen Die Zeit-Ung är komponerad av tonsättaren Stefan Levin. All annan musik är licensierad som Creative Commons och låtlistor hittar du på vår hemsida. Om två veckor kommer nästa podd och då får du veta mer om Creative Commons för då ska det handla om öppen vetenskap. Vi ses då.